

Actualiteiten bepalen de discussie

• TEKST : PROJECTTEAM TELEN MET TOEKOMST
 • FOTO : TELEN MET TOEKOMST

De vijf groepen van bloembollentelers van Telen met toekomst bespreken een breed scala aan onderwerpen. In de maandelijkse rubriek Telen met toekomst geeft het projectteam een impressie van al die onderwerpen. Het varieert van virus, nieuwe gebruiksnormen en aaltjes tot discussies die tijdens 'Kom in de kas' werden gevoerd op het bedrijf van één van de deelnemers.

ADMIRE IN TULP

Virus (TBV) in tulp is binnen de groep West-Friesland een regelmatig terugkerend onderwerp van gesprek. Bij enkele partijen was er sprake van een behoorlijke toename van het viruspercentage. Blijkbaar schieten de maatregelen daartegen nog steeds te kort. De positieve berichten over Admire toegevoegd via boldomping was reden voor sommigen om proefgewijs Admire in te zetten. Na het groeiseizoen van de komende maanden zal het effect daarvan worden besproken. Dit zal worden gedaan aan de hand van het vergelijken van de begin- en eindpercentages in relatie tot de uitgevoerde virusbeperkende maatregelen. Wat dat laatste betreft, elk bedrijf heeft daarin een iets andere aanpak. Overigens zijn de deelnemers van mening dat regelmatig selecteren het meest belangrijk is om verspreiding van virus in tulp tegen te gaan.

MILIEU-EFFECTKAARTEN

In de groep Flevoland is gediscussieerd over middelenkeuze en de mogelijkheid om hierbij rekening te houden met milieubelastingpunten. Dit is gedaan aan de hand van een overzicht van middelen die in de tulp gebruikt kunnen worden met daarbij de effecten op bodem, water en lucht. Omdat de kosten van middelen ook een belangrijke rol spelen, zijn deze ook in de discussie meegenomen. Alle deelnemers waren het er over eens dat er mogelijkheden zijn om met milieueffecten rekening te houden zonder dat kostprijs of effectiviteit direct in gevaar komen. Uiteraard is het niet zo dat altijd voor het milieuvriendelijkste middel gekozen kan worden. Scoort een middel echter erg

slecht, dan bedenkt een teler zich een keer extra voordat hij besluit of hij dit middel wel of niet inzet. Een overzichtelijke weergave van de milieueffecten per stof is hierbij een onmisbaar hulpmiddel. De milieueffecten van de verschillende middelen zijn per teelt samengevat in overzichtelijke milieu-effectkaarten, die vanuit het project beschikbaar zijn voor telers.

GEBRUIKSNORMEN

Wat bemesting betreft leven er ook in Flevoland veel vragen over de komende gebruiksnormen voor bemesting. Hoe wordt straks bij organische meststoffen rekening gehouden met de werkingscoëfficiënten? Telt bemesting van groenbemesters voorafgaand aan een bollenteelt ook mee voor het gewas dat er op volgt? Omdat de wetgeving rond gebruiksnormen nog niet helemaal uitgewerkt is lukt het niet alle vragen al te beantwoorden. Telen met toekomst zorgt er wel voor dat deze vragen ook bij beleidsmakers terechtkomen en zal

zodra er meer duidelijkheid komt, hier zeker op terugkomen.

KOM IN DE KAS

Op zondag 3 april heeft deelnemer A.N. van Schagen uit Hensbroek aan Praktijknetwerk Telen met Toekomst meegedaan aan het landelijke evenement Kom in de kas. Het bedrijf teelt tulpenbollen en broeit tulpenbloemen in de winterperiode.

De naar schatting 1500 tot 2000 bezoekers konden op het bedrijf de productie en verwerking van de tulpenbloemen aanschouwen. De laatste in bakjes op potgrond opgeplante tulpen werden ingehaald. De ondernemers toonden het rolcontainersysteem waarop de bakken in de kas werden getransporteerd. De kas is ingedeeld in een opgroegedeelte voor de eerste weken en een oogstgedeelte voor de oogstdagen. In de zomer worden met door de zon opgewarmde kaslucht de geoogste tulpenbollen gedroogd. Daarmee wordt energie bespaard, volgens berekening 700 m³ gas per 1.000

Telers en burgers in gesprek tijdens 'Kom in de kas' op het Tmt kernbedrijf in West-Friesland

m² per dag. Op deze dag profileerde de firma zich als deelnemer in Telen met toekomst. De ondernemers gaven aan, dat ze op het gebied van gewasbescherming proberen om, door het inzetten van beschikbare middelen op het juiste tijdstip, de hoeveelheid middel te beperken.

Tevens werd aan belangstellenden uitgelegd wat het project inhoudt. De bezoekers vormden een gemengd gezelschap van agrariërs, waaronder bollentelers, fruittelers, groentetelers, en ook veel burgers. Vooral met agrarische vakgenoten zijn discussies gevoerd over nuttige en in hun ogen onnuttige zaken aangaande gewasbescherming en bemesting. Enkele telers gaven aan, dat je tevoren wel wat kunt bedenken aangaande bespuitingen, maar dat de weersomstandigheden veel meer bepalend zijn. Dit is nu precies waar de telersgroepen in Tmt over praten, want door een betere kennis van de invloed van het weer, kun je de bespuitingen gericht uitvoeren. In menig gesprek kwam naar voren, dat het juiste tijdstip van bespuiten veel belangrijker is dan het aantal keren dat gespoten wordt. Natuurlijk werd besproken dat je op de zavel- en kleigronden "wel moet kunnen rijden". Dit blijkt voor vele telers een heet hangijzer te zijn en is uiteraard een onderdeel van de inschatting voor het juiste tijdstip van bespuiting en bemesting.

Bezoekende telers gaven aan, dat juist de afgelopen jaren het probleem van virusverspreiding groter is geworden. In de gesprekken kwam wel naar voren, dat degene die hiertegen het meeste spuit niet per se de beste resultaten heeft. Ziekzoeken is nog altijd de belangrijkste maatregel en daarnaast kan spuiten tegen luis in de namiddag/avond en niet midden op een zonnige warme dag een effecttoename van het middel betekenen van 50%.

N-BEMESTING LELIE

De basisgift stikstof na het planten in april was een onderwerp van discussie voor de groep lelietelers in NO Nederland. Een deel van de telers strooide geen basisgift, een deel wel. Uit grondanalyses gedurende de tweede helft van mei vorig jaar bleek, dat op de meeste vroeg bemeste percelen de stikstof al weer uit de bouwvoor verdwenen was, terwijl de stikstofopname van de lelie dan pas begint. De oorzaak van de lage stikstofwaarden ligt in uitspoeling van de stikstof door een combinatie van neerslag en beregenen. De telers houden de bouwvoor steeds vochtig. Conclusie van de groep is dat het het beste is om niet eerder dan half mei te starten met de kunstmeststikstof. De consequentie is wel dat er met relatief dure kalksalpeter bemest moet worden, maar dat is altijd nog beter dan mest in "het water gooien".

AALTJES IN NARCIS

Om in narcissen aaltjes de baas te blijven schenken de deelnemers aan Telen met toekomst veel aandacht aan het voorkomen van aantasting. Alle bollen worden jaarlijks preventief gekookt bij minimaal 2 uur 45°C. Afgebroeide narcissen krijgen zo snel mogelijk na het rooien een warmwaterbehandeling gedurende 4 uur bij 47°C. Door de bollen 24 uur voor te weken wordt de kans op overleving van aaltjes nog kleiner. Om kookschade te voorkomen de bollen voor het koken één week bij 30°C bewaren.

Ook het voorkomen van herbesmetting na het koken krijgt veel aandacht. Bij zwaar door aaltjes aangetaste bollen laat de bolbodem los en komen de aaltjes naar buiten. Als dit opdroogt ontstaat de zogenaamde aaltjeswol. De aaltjeswol verspreidt zich makkelijk via wind en dergelijke. Verwerk daarom geen aangetaste partijen in de buurt van andere bollen. Besmette partijen, die nog niet gekookt zijn, niet bij andere bollen bewaren. Rooi en verwerk aangetaste partijen als eerste of als laatste. Reinig grondbewerkings- en rooimachines voor bewerking van een ander perceel. Besmet fust ontsmetten door een warmwaterbehandeling van tien minuten 60-70°C. Werkruimtes, cellen en verwerkingsmachines regelmatig schoonmaken, zeker na verwerken van een besmet partij.

PROJECT

Het praktijknetwerk Telen met toekomst verenigt groepen praktijkbedrijven, afnemers, toeleveranciers, intermediairen, maatschappelijke organisaties en overheid rond de ontwikkeling en implementatie van meer duurzame (ecologisch en economisch) productiesystemen in de plantaardige sectoren. Er zijn 31 praktijknetwerken (waarvan 5 in de bollenteelt), verspreid over heel Nederland. De kern van elk praktijknetwerk bestaat uit een studiegroep van ondernemers, met daaromheen de bedrijven en organisaties die een direct belang hebben bij de agrarische bedrijfsvoering. Het accent ligt op de thema's gewasbescherming en bemesting. Het project wordt uitgevoerd door Praktijkonderzoek Plant & Omgeving en DLV Adviesgroep en gefinancierd door de ministeries van LNV en VROM. Informatie: Stefanie de Kool (0252-462113) of www.telenmettoekomst.nl